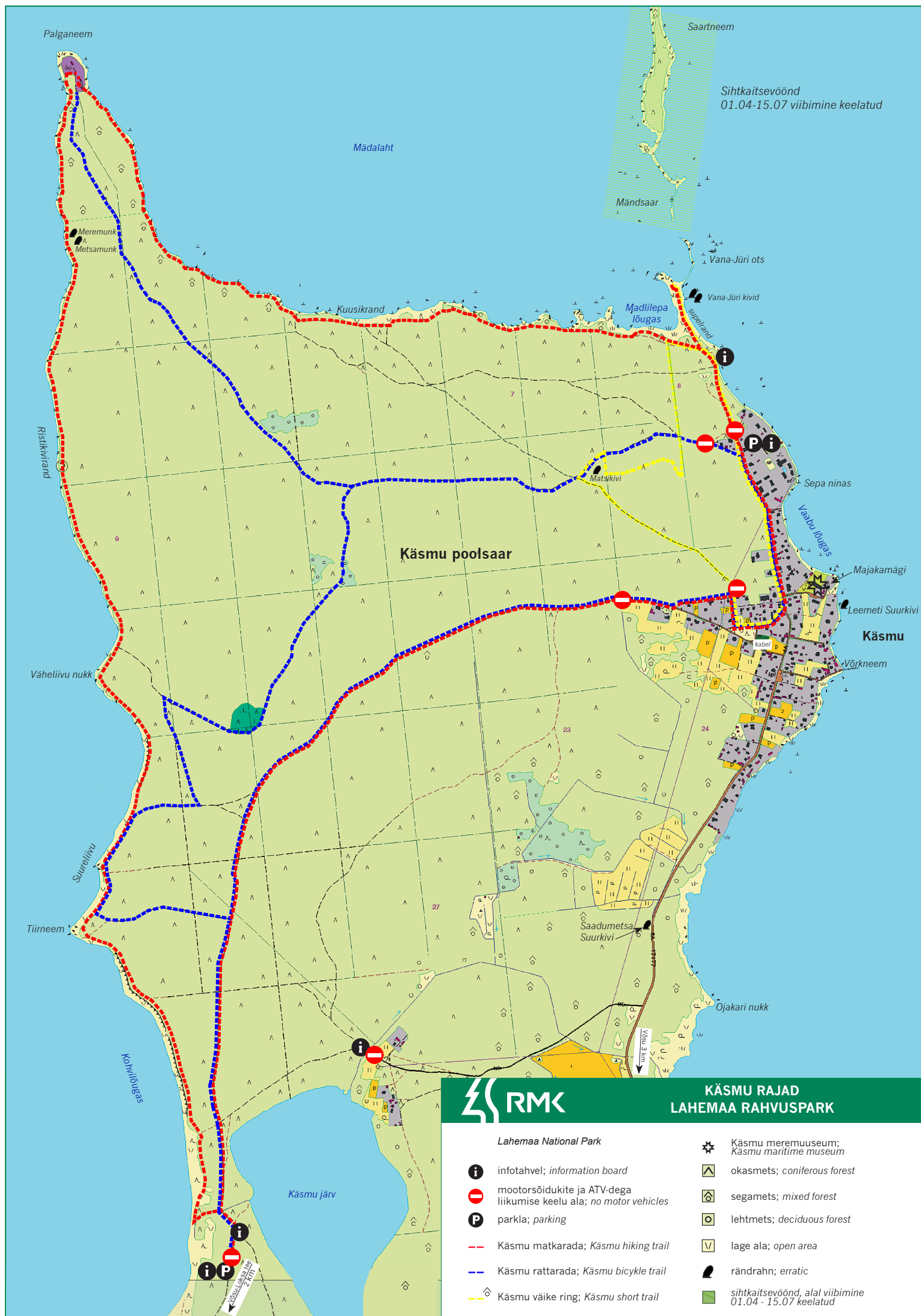

Käsmu poolsaare rajad

Käsmu on Lahemaa kõige väiksem poolsaar, tuntud oma ajaloolise kapteniküla ja selle kuulsusele aluse pannud merekooli, suurte männimetsade, kividest randade poolest. Kõige sellega saab lähemat tutvust teha loodusradadel, liikudes jalgsi või jalgrattaga. Poolsaare siseosa on looduse kaitsmiseks mootorsõidukitele suletud, kaardil keelumärkidega tähistatud kohtades on teedel ees tõkkepuud. Poolsaarel ei ole tasuta telkimisplatse, matkaja saab ööbida Käsmu küla arvukates turismitaludes või Lainela puhkekülas. Lähim RMK telkimisplats on Võsu serval.

Kindlasti tasub läbi astuda Käsmu Meremuuseumist tsaariaegses piirivalvekordonis, kus 1918 -1931.a tegutses merekool.

Käsmu väike ring 4,2 km.

Loodusraja osa on tähistatud rohelise-valge märgistusega, küla vahel aitavad orienteeruda viiad.

1. Mastimännik. Küla lõpus olevast parklast läheb tee Vana-Jüri otsa läbi 200-aastase Mastimänniku, kus puude kõrgus 30 meetrit ja enamgi. Nimele vaatamata pole siinsetest puudest ühtegi laevamasti tehtud – meretuultes keerdu kasvanud puud selleks ei sobinud. Metsatukka räsib kõvasti 2008. aasta sügistorm.

2. Õnnekivihunnik. Varem asus see Palganeemel, kuhu meremehed tavatsesid õnnelikult lõppenud reisi tähiseks viia kivi oma nime ja aastaarvuga. Nõukogude ajal Palganeemele peale piirivalve keegi ei pääsenud. 1973. aastast hakkas kasvama uus õnnekivihunnik Vana-Jüri otsa juures.

3. Vana-Jüri ots. Neeme pikendusena paistab põhja pool Kuradisaar (Saartneem), milleni viib veetalune kiviliseljandik. 01.04-15.07 on saarele minek keelatud, et mitte häirida seal pesitsevaid linde. Madalas vees kõrguvad rabakivirahnud - Vana- Jüri kivid. Suurim neist on 5,5 m kõrge.

4. Madlilepa lõugas. Tagasiteel neemelt pöördub rada paremale ja jätkub piki Madlilepa lõukaks hüütud pilliroogu kasvanud lahesoppi. Varsti tuleb keerata vasakule, mererannalt poolsaare siseossa kulgevale metsasihile

5. Laanekuusik. Rada tõuseb hāmara kuusiku all mööda sihti järsule nõlvale.

6. Kivikülv. Rada ületab Palganeeme alumise tee ja Matsikivi tee ning tõuseb Eesti suurimale kivikülvile. Rada lookleb mööda kivikülvi harja ja keerab mööda järgmist sihti paremale, Matsikivi poole viivale teele.

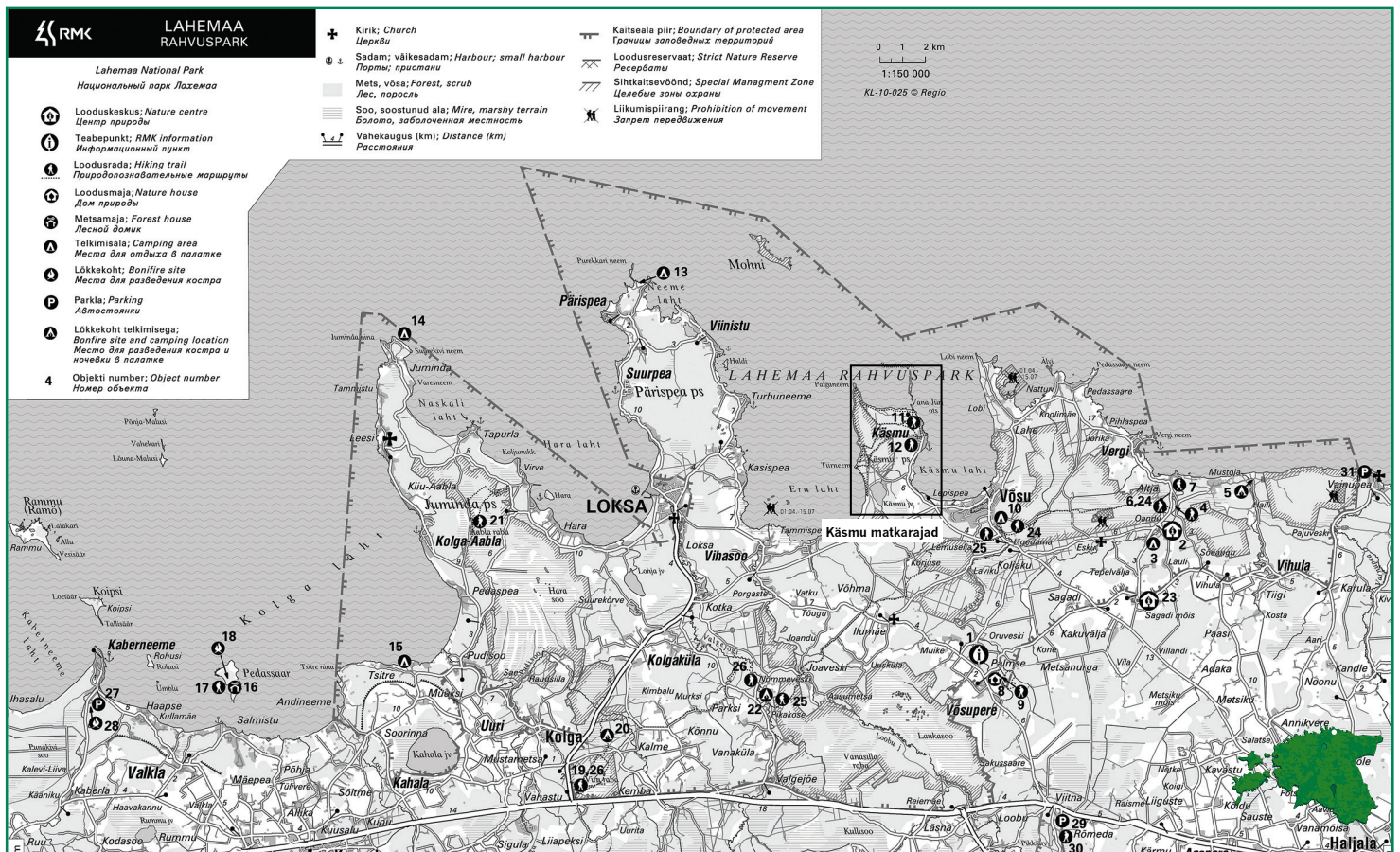
7. Matsikivi e. Eremitiit on graniitrahn, mille kõrgus 4,8 m ja ü 24,7 m.

8. Palganeeme ülemist teed mööda on Matsikivi juurest Käsmu kabelimäele veidi üle kilomeetri.

Käsmu matkarada. Märgistatud punasega. 15 km pikkune matkarada teeb ringi ümber poolsaare, sellest ligi 10 km otse piki mereäärt. Küla vahel kattub teekond teiste radadega, kuid Madlilepa lõuka ääres, kus Käsmu väikese ringi marsruut kivikülvi poole pöörab, jätkub matkarada piki mere ja teed piiri. Palganeemeni on siit 3,5 km kivist mereranda. Palganeeme tipus seisab senini võõrvõimu jäetud mälestus – nõukogude piirivalve proktoritorn. Palganeemelt on mööda poolsaare läänerannikut Käsmu järve parklani 5,6 km. Metsaga kaetud kivised nõlvad tõusevad siin kohati üsna järsult poolsaare siseosa poole. Palganeeme jalamil jääb raja lähedale kaks prof. E. Russowi poolt ristitud suurt rändrahnu – mere lähedal Meremunk ja rannast kaugemal samblaga kaetud Metsamunk. Siinsetele randadele väga iseloomulik on sangleppade rivi piki kõrgvee piiri. Igal rannalõigul on siin oma nimi– Ristikivirannale järgnevad Väheliivu ja Suureliivu, neile omakorda Tiirneem ja Kõrgekald. Tiirneemelt mööda sinisega märgistatud jalgrattarada Keripõllu teele pöörates võib väsinud matkaja oma retkest 2,5 km vähemaks „lõigata”, kuid sel juhul jäävad Käsmu järv ja seda merest eraldav kõrge liivane Järvekael nägemata. Järve lähedal mere ääres asuv parkla ongi raja kaugeim punkt, siit pöördub see tagasi ja jõuab mööda Keripõllu teed 4,5 km järel Käsmu küla majadeni.

Käsmu jalgrattarada. Pikkus 11,6 km, koos edasi-tagasi lõiguga Palganeemele 16 km.

Kivised rannad ei võimalda rattaga piki mereranda matkata, seetõttu on sinisega tähistatud jalgrattarada retk läbi Käsmu poolsaare metsade. Merd ja randa saab näha, kui rada põikab Palganeemele, Kõrgekaldale ja Tiirneeme vahelisel lõigul, Järvekaelal ja Eru lahe parklas. Metsateed on kohati rööpalised, neil leidub kive ja männijuuri, kohati ka lahtist liiva, nii et rattamatkajal tasub olla ettevaatlik.

Lahemaa Rahvuspark

Käsmu väike ring asub Lahemaa Rahvusparki piiranguvööndis, matkarada ja jalgrattarada osaliselt sihtkaitsevööndis.

Lahemaa on Eesti vanim ja suurim rahvuspark, asutatud 1971. aastal Põhja-Eestile iseloomuliku looduse ja kultuuripärandi säilitamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks. Kaitseala hõlmab 72 500 ha, sellest 47 410 ha maismaad ja 25 090 ha merd.

Kaitsealal viibides tuleb järgida Lahemaa Rahvusparki kaitse-eeskirja.

Kui märkad tegevust, mis võib kahjustada keskkonda või tundub seadusevastane, helista keskkonnainspektsiooni lühinumbril 1313 Metsapõlengust teata telefonil 112

RMK Oandu looduskeskus: Oandu, Vihula vald, Lääne-Virumaa. Telefon 6767 010. E-post: oandu.looduskeskus@rmk.ee

RMK Lahemaa teabepunkt: Palmse, Vihula vald, Lääne-Virumaa. Telefon 32 95 555. E-post: info@lahemaa.ee